

Aan

Minister VWS

Deadline: 22 november
2022

nota

Motie ChristenUnie en D66 over het onderzoeken van de (financiële) effecten afschaffen opslag wanbetalers en aanvullende maatregelen om de negatieve effecten weg te nemen

1. Aanleiding

De op 31 mei 2022 aangenomen motie¹ leden Ceder en Kat over het onderzoeken welke (financiële) effecten het afschaffen van de opslag uit de Regeling wanbetalers heeft en welke aanvullende maatregelen genomen kunnen worden om de geconstateerde negatieve effecten weg te nemen. In de motie wordt verwezen naar de Raad voor de Rechtspraak die de regeling in het jaarverslag 2021 een 'buikpijndossier' noemt, vanwege de stapeling van kosten voor financieel kwetsbaren. De Kamer verzoekt om een reactie in het najaar 2022.

2. Geadviseerd besluit

Bent u akkoord met de verzending van de bijgevoegde Kamerbrief?

3. Kernpunten

- *Kern wanbetalersregeling:* Verzekerden die betalingsachterstanden hebben op de zorgpremie worden door zorgverzekeraars aangemeld bij het CAK voor de wanbetalersregeling. Zij krijgen een bestuursrechtelijke premie opgelegd van momenteel 120% van de gemiddelde premie (€ 152,20). Zij behouden de zorgverzekering die zij hebben afgesloten. De gedachte is dat de opslag aanspoort tot het voorkomen en oplossen van betalingsachterstanden.
- De evaluatie van de wanbetalersregeling in 2019 laat zien dat de opslag een grote groep verzekerden aanzet tot het treffen van een betalingsregeling om te voorkomen dat zij in de wanbetalersregeling terecht komen of om eruit te komen. Er zijn ook andere redenen, zoals het weer kunnen afsluiten van een aanvullende verzekering. Bij een kleinere groep langdurige wanbetalers is deze werking er niet. Veelal door bredere schuldenproblematiek en het ontbreken van inkomen. Bij hen heeft de opslag geen zin zonder schuldhulp.
- Door het afschaffen van de opslag wordt de bestuursrechtelijke premie ca. € 137,- in 2023. Dit is lager dan de gemiddelde premies in 2023; tussen de € 138,25 en € 141,95 euro per maand. Het afschaffen van de opslag betekent lagere ontvangsten voor het Zorgverzekeringsfonds (oplopend tot ca. € 35 mln per jaar) en VWS begroting (oplopend tot ca. € 10 mln per jaar).
- Het is onduidelijk welk effect dit precies gaat hebben op het aantal wanbetalers. Dit aantal is de afgelopen jaren afgenomen van 325.000 in 2014 tot 170.000 heden. In de Kamerbrief geeft u daarom aan dat u hier een verdiepend onderzoek naar zal laten doen. Hierbij zal ook worden gekeken naar

TER BESLISSING

Directoraat Generaal
Langdurige Zorg
Directie
Zorgverzekeringen
Team Beleid C

Opgesteld door

Datum

15 november 2022

Kenmerk

3468609-1039736-Z

Uw kenmerk

Zaaknummer

1039736

Bijlage(n)

1

21.11.22

¹ Kamerstukken II 2021/2022 nr. 24515-641

aanvullende maatregelen, zoals de mogelijkheid om de polis van wanbetalers te wijzigen en hun eigen risico te herverzekeren.

- In de brief wordt aangegeven dat u zich vooruitlopend op dit onderzoek zal beraden op de hoogte van de opslag gegeven het feit dat een percentage bij premiestijgingen harder doorwerkt in de feitelijke bestuursrechtelijke premie.
- U geeft aan dat de investeringen in lokale samenwerking worden voortgezet, zoals de inspanningen om wanbetalers thuis te bezoeken en de inzet van de gunstige uitstroomberegelingen voor bijstandsgerechtigden en onderbewindgestelden. In de consultatie van partijen zijn maatregelen aangedragen die worden uitgewerkt, zoals de inzet van saneringskrediet.

Datum

15 november 2022

Kenmerk

3468609-1039736-Z

4. Toelichting

a. *Draagvlak politiek*

- Sinds de inwerkingtreding van de wanbetalersregeling in 2009 is de politieke (en media) aandacht in de loop der jaren verschoven van de onbetaalde premies naar de negatieve effecten van de opslag. Onder andere door het rapport 'Weten is nog geen doen' van de WRR (2017) is er een andere kijk gekomen op de zelfredzaamheid van burgers. De wanbetalersregeling beweegt mee met deze ontwikkeling en is sinds 2016 sterk aangepast.

b. *Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*

- Het AD d.d. 14 oktober j.l. berichtte: "Meer betalingsachterstanden bij zorgverzekeraars: 'Eerste signalen van schulden door inflatie'". Dit bericht is onjuist. Zorgverzekeraars geven aan echter dat zij nog geen noemenswaardige veranderingen zien in het betaalgedrag t.o.v. vorig jaar.

c. *Financiële en personele gevolgen*

- De ontvangsten op de VWS-begroting (23% van de totale opbrengst) zouden per 5% verlaging op termijn met circa € 2,5 miljoen dalen. Deze lagere ontvangsten zullen binnen de VWS-begroting moeten worden gedekt. Die dekking zal met de IRF moeten worden afgestemd en in de Voorjaarsbesluitvorming, cq 1^e SW 2023 moeten worden meegenomen.

X € 1 mln	2023	2024	2025	2026	2027
Opslag 20%					
Totale ontvangsten	220,4	235,7	247,4	257	263,5
Ontvangsten begroting VWS	50,7	54,2	56,9	59,1	60,6
Opslag 15%					
Totale ontvangsten	217	226,1	237	246,5	252,6
Ontvangsten begroting VWS	49,9	52,0	54,5	56,7	58,1

d. *Juridische aspecten haalbaarheid*

- In art. 18d, Zvw is opgenomen dat de bestuursrechtelijke premie zich bevindt binnen een bandbreedte van ten minste 110% en ten hoogste 130% van de gemiddelde nominale premie. Het percentage binnen deze bandbreedte wordt vastgelegd in de Regeling zorgverzekering.

e. *Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)*

- Directie FEZ
- Ministerie van SZW
- Ministerie van Financiën (IRF)
- CAK, CJIB, NVVK, ZN (en individuele zorgverzekeraars).

f. Gevolgen administratieve lasten
Nvt

Datum
15 november 2022

g. Toezeggingen

- U heeft toegezegd om in het najaar 2022 bij brief te reageren op de motie.
- U zegt toe zich te beraden op een beperkte verlaging van de bestuursrechtelijke premie en de Kamer daar voor het zomerreces van 2023 over te informeren.
- U zegt toe in 2023 een verdiepend onderzoek uit te laten voeren naar de voor- en nadelen van deze maatregel en de Kamer daar voor het einde van 2023 over te informeren.

Kenmerk
3468609-1039736-Z

h. Fraudetoets
nvt

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.